Projectplan Polsbroek: Maatregelen uitbreiden Klimaatbestendige Wateraanvoer Midden-Nederland

Definitief

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T +31 30 634 57 00
F +31 30 634 59 99
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

Colofon

Datum	16 juni 2020
Projectnummer	21301
Documentnummer	DM1535460
Auteur	Projectteam KWA+
Projectmanager	Peter Hesen

Inhoudsopgave

1 Deel I: Project KWA+ Polsbroek 7
1.1 Aanleiding en doel 7
1.2 Ligging en begrenzing projectgebied 8
1.3 Huidige situatie en knelpunten 8
1.4 Beschrijving maatregelen 9
1.4.1 Uitgangspunten voor het plan 9
1.4.2 Uitwerking van het technisch ontwerp 9
1.5 Effecten van het plan 12
1.6 Effecten en gevolgen voor de omgeving en te treffen voorzieningen 12
1.6.1 Ruimtelijke inpassing en grondverwerving 12
1.6.2 (Mede-)gebruik van het projectgebied 13
1.6.3 Omgevingsonderzoeken en te treffen voorzieningen 13
1.7 Uitvoering van het werk 14
1.7.1 Planning 14
1.7.2 Uitvoeringsaspecten 14
1.8 Beheer en onderhoud 15
1.9 Communicatie 15
1.9.1 Belanghebbenden 15
1.9.2 Communicatie tot op heden 15
1.9.3 Verdere communicatie 15
1.9.4 Contactpersoon waterschap 16
2 Deel II: Verantwoording 17
2.1 Toetsing van het project aan de wettelijke kaders 17
2.1.1 Waterwet 17
2.1.2 Waterverordening HDSR 2009 en Uitvoeringsbesluit 17
2.2 Toetsing aan de beleidskaders van het waterschap 17
2.2.1 Deltaplan Zoetwater 17
2.2.2 Waterakkoord 17
2.2.3 Green Deal 17
2.2.4 Legger 18
2.3 Verantwoording van de keuzes in het project 18
2.3.1 Variant 1: de Verlegde en Lange vliet worden verdiept en verbreed 18
2.3.2 Variant 2: bypass Verlegde Vliet in leiding 18
2.3.3 Variant 3: bypass Verlegde Vliet in watergang 18
2.3.4 Variant 4: peilscheiding in Verlegde Vliet 18
2.3.5 Afweging varianten 18
2.4 Benodigde vergunningen en ontheffingen 19
2.4.1 Kabels en leidingen 19
3 Deel III: Rechtsbescherming 20
3.1 Procedure projectplan 20
3.1.1 Zienswijze in de ontwerpfase 20
3.1.2 Definitieve vaststelling projectplan 20
3.1.3 Beroep na definitieve vaststelling projectplan 20

3.1.4 Voorlopige voorziening 20
3.1.5 Nadeelcompensatie 21
Bijlage A: Referentieontwerp 22
Bijlage B: Grondzakenkaart 23

Samenvatting

Als het in Nederland langdurig droog is, is er in West-Nederland onvoldoende zoetwater beschikbaar. Dan is landelijk de afspraak om extra zoetwater aan te voeren via het beheergebied van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. Deze aanvoerroutes noemen we de KWA: Klimaatbestendige Water Aanvoer Midden Nederland. De verwachting is dat door klimaatverandering de behoefte aan zoetwater toeneemt en de KWA vaker en langduriger ingezet gaat worden. Onder de naam 'Capaciteitsuitbreiding Klimaatbestendige Wateraanvoer (KWA+)' gaan we de wateraanvoer uitbreiden van 7 m3/s naar 15 m3/s en het watersysteem verbeteren en robuuster maken.

Eén van de routes van de Klimaatbestendige Water Aanvoer (KWA) loopt door de Lopikerwaard en langs Polsbroek. Verschillende vernauwingen vormen daar een flessenhals in de route. Om opstuwing weg te nemen zijn een aantal maatregelen nodig.

Dit projectplan beschrijft de werkzaamheden die het waterschap wil gaan uitvoeren, met als doel de doorvoercapaciteit van water bij Polsbroek te verhogen. De werkzaamheden zijn verdeeld in zes onderdelen:

1. Realiseren verkeersbrug Slangeweg;
2. Realiseren drie geautomatiseerde stuwen en een geautomatiseerde inlaatduiker;
3. Verbreden en verdiepen van de Verlegde Vliet en Lange Vliet;
4. Realiseren van een bypass tussen de Groote Kerkvliet en de maalvliet van de Koekoek;
5. Realiseren twee landbouwbruggen;
6. Versterken bestaande kade.

<u>Leeswijzer</u>
In deel I van dit document staan de aanleiding en het doel van het plan beschreven. Tevens is een beschrijving van de maatregelen en daarbij horende technische uitgangspunten opgenomen. Ook zijn de effecten van de maatregelen op de omgeving in kaart gebracht.

In deel II van dit document staat de juridische achtergrond van de maatregelen, een verantwoording van de keuze voor deze inrichtingsvariant en een beschrijving van de benodigde vergunningen, beschreven.

De procedures en inspraak- en beroepsmogelijkheden op het projectplan staan uitgewerkt in deel III.

1 Deel I: Project KWA+ Polsbroek

1.1 Aanleiding en doel

In droge tijden is extra water nodig voor het westen van Nederland. Eén van de routes waarlangs dit water wordt aangevoerd, loopt door de Lopikerwaard en langs Polsbroek. Om de capaciteit van deze route te vergroten zijn verschillende maatregelen nodig. Zo is het nodig om langs een groot deel van de route de waterloop te verdiepen, verbreden, isoleren en meer peilstijging te accepteren. De grootste flessenhals in de route wordt als eerste aangepakt: Polsbroek. Aan de westzijde van Polsbroek komen verschillende watergangen bij elkaar. We spreken daarom van een 'knooppunt'. Smalle watergangen, twee stuwen en een nauwe duiker onder de Slangeweg vormen een knelpunt in de wateraanvoer. Het waterschap heeft onderzocht hoe zij de krappe duikers, stuwen en watergangen kan aanpassen zodat de benodigde extra doorvoercapaciteit mogelijk wordt. Hierbij is ook gekeken naar mogelijkheden om de water aan- en afvoer van de Groote Kerkvliet te verbeteren.

Dit projectplan beschrijft de realisatie van nieuwe kunstwerken nabij Polsbroek, werkzaamheden aan watergangen en het versterken van een kade. Het projectplan beschrijft de ligging en begrenzing van het projectgebied, het ontwerp en de uitvoering. Ook worden de gevolgen voor de omgeving beschreven en de te treffen maatregelen om mogelijke negatieve effecten te verminderen of te voorkomen. Daarnaast wordt er ingegaan op de communicatie met belanghebbenden.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

In onderstaande figuur 1.1 is het projectgebied weergegeven met de KWA-route in blauw.

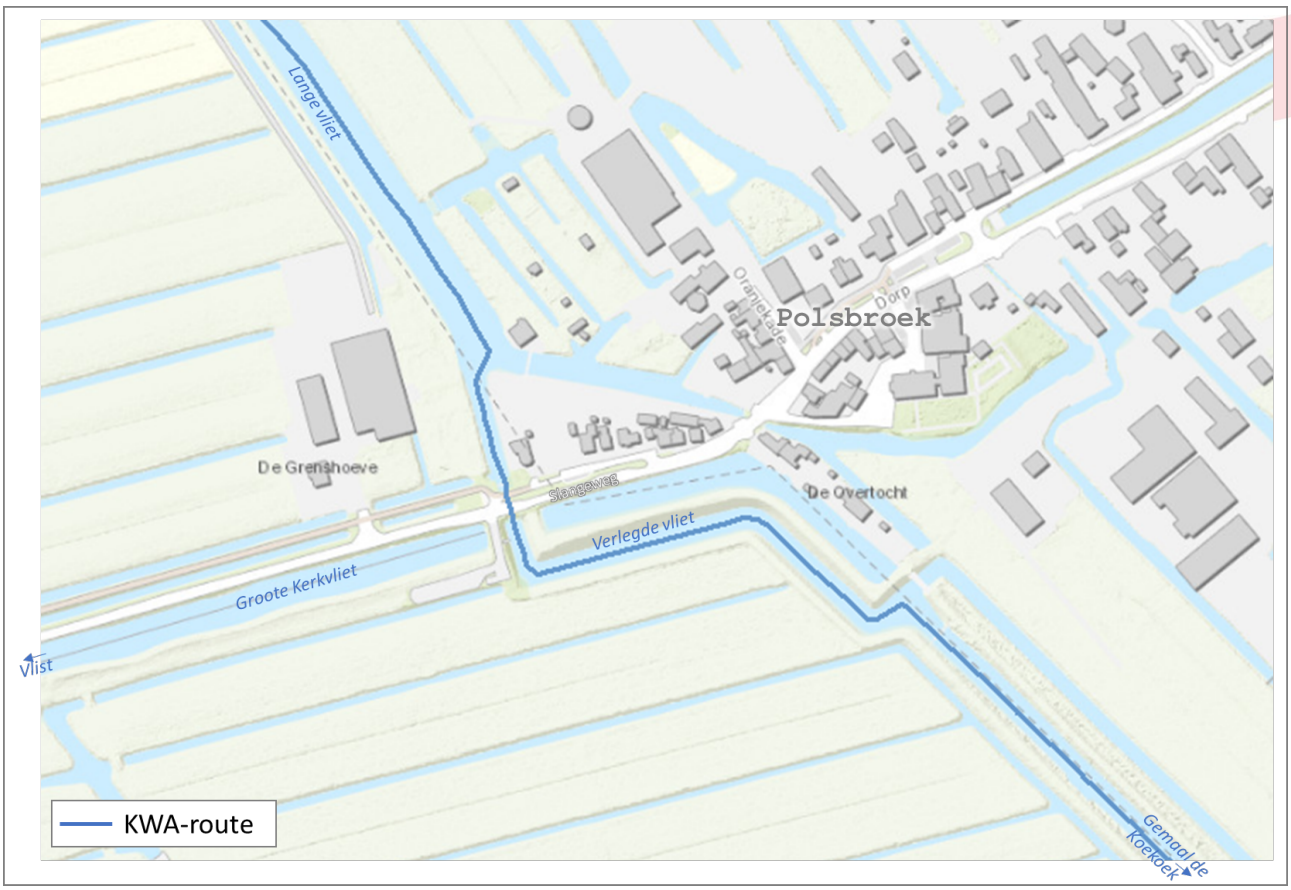

Figuur 1.1: Ligging van het projectgebied

Het projectgebied bevindt zich op de grens van de provincies Zuid-Holland en Utrecht, ten westen van het dorp Polsbroek. Door het projectgebied loopt de Slangeweg en in het projectgebied kruisen de watergangen Lange Vliet – Verlegde Vliet en de Groote Kerkvliet elkaar.

1.3 Huidige situatie en knelpunten

In perioden van droogte is er extra aanvoer van zoetwater naar West-Nederland nodig. Uit onderzoek is gebleken dat het deel van de route langs Polsbroek een flessenhals vormt in de aanvoer van de KWA+. Daarom is het nodig de doorvoercapaciteit te vergroten. In de huidige situatie zijn in het projectgebied al waterhuishoudkundige voorzieningen aanwezig, zoals diverse stuwen (zie figuur 1.2).

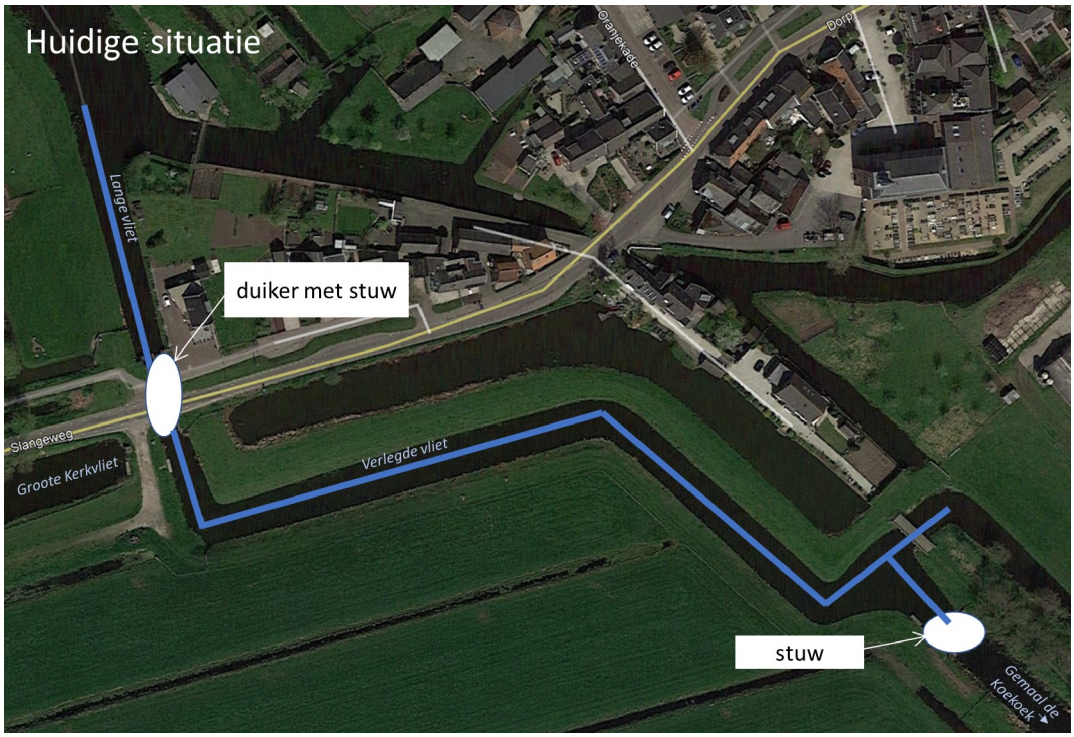

Figuur 1.2: Huidige situatie van knooppunt Polsbroek

In de volgende paragraaf staat welke maatregelen nodig zijn om de capaciteit te verhogen.

1.4 Beschrijving maatregelen

1.4.1 Uitgangspunten voor het plan

De volgende uitgangspunten zijn de basis voor het plan:

- Het vergroten van de capaciteit van de wateraanvoer langs Polsbroek door een krappe duiker, stuwen en watergangen aan te passen en een bypass aan te leggen.
- Meekoppelkans: de bypass kan bij piekafvoer (door hevige regen) ook in omgekeerde richting gebruikt worden voor water vanuit de Vlist, door de Groote Kerkvliet naar de Maalvliet van het gemaal De Koekoek af te voeren. Waarna het water op de Lek kan worden weg gepompt.
- Bijkomend effect: uit een toetsing is gebleken dat de bestaande kade in het projectgebied niet voldoet aan de wettelijke veiligheidsnormen. Daarom moet deze versterkt worden. Door een nieuwe beschoeiing die geplaatst wordt om de extra wateraanvoer te realiseren, wordt deze kadeopgave ook direct opgelost.

1.4.2 Uitwerking van het technisch ontwerp

De werkzaamheden van het projectplan Polsbroek zijn verdeeld in zes onderdelen:

1. Realiseren verkeersbrug Slangeweg;
2. Realiseren drie geautomatiseerde stuwen en een geautomatiseerde inlaatduiker;
3. Verbreden en verdiepen van Verlegde Vliet en Lange Vliet;
4. Realiseren van een bypass tussen de Maalvliet van gemaal de Koekoek en de Groote Kerkvliet;
5. Realiseren twee landbouwbruggen;
6. Versterken bestaande kade.

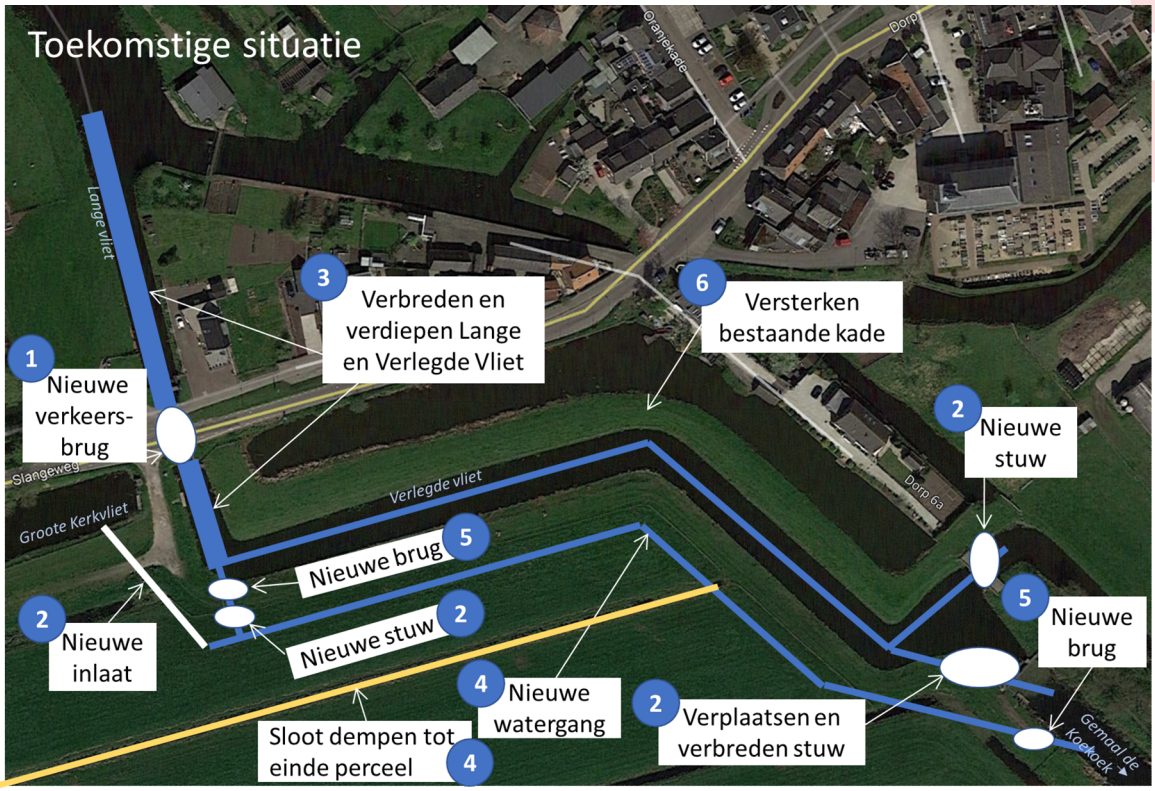

Figuur 1-3. Toekomstige situatie knooppunt Polsbroek

De beschrijving van de werkzaamheden volgt hieronder per onderdeel.

1. Verkeersbrug Slangeweg:
De duiker onder de Slangeweg vormt een knelpunt in de wateraanvoer. Deze moet vervangen worden door een nieuwe verkeersbrug die de hele breedte van de Lange Vliet beslaat (zie punt 3). Zo is er onder de brug voldoende ruimte om de extra aanvoer van water mogelijk te maken. Het fietspad langs de Slangeweg blijft hierbij behouden.

Allereerst gaat de aannemer de huidige duiker en stuw slopen en aansluitend de watergang verbreden. Voor de nieuwe fundering is de inzet van graafmachines nodig en zullen heiwerkzaamheden worden uitgevoerd. Na het asfalteren van de brug wordt er bodembescherming[1] en oeververdediging geplaatst en wordt het terrein netjes afgewerkt.

2. Nieuw te realiseren geautomatiseerde stuwen en inlaat
De bestaande stuw Groote Kerkvliet is een knelpunt. Hij is in de huidige situatie te smal. De stuw wordt verwijderd en er wordt een nieuwe, bredere stuw iets verderop geplaatst zodat het toestromende water ongehinderd rechtdoor kan stromen en zo bijdraagt aan de capaciteitsdoelstelling. Bij de nieuwe stuw komt ook weer een vispassage zodat vissen de stuw kunnen blijven passeren. Bij de stuw zal bediening en besturing worden aangebracht en bodembescherming[1].

Iets ten noordoosten van de stuw Groote Kerkvliet komt een nieuwe stuw met vispassage die het water in de achterliggende polder op peil houdt.

[1] Dit zijn kunststofmatten verstevigd met staaldraad en betonblokken die achter stuwen en onder bruggen worden geplaatst om eventuele erosie van de bodem door hogere stroomsnelheden te voorkomen.

Om deze stuw te realiseren wordt het benodigde grondwerk verricht, waarna de stuw geplaatst wordt. Ook hier wordt bediening en besturing aangebracht en wordt er bodembescherming[2] geplaatst.

Om de bypass (zie punt 4) in twee richtingen te kunnen gebruiken is het nodig om een geautomatiseerde stuw en inlaatduiker te bouwen. Zo kan het waterschap de stromingsrichting van het water door de bypass sturen. Na het benodigde grondwerk, start de bouw van de stuw en inlaatduiker. Ook hier wordt bediening en besturing aangebracht.

3. Verlegde Vliet en Lange Vliet

Het waterschap gaat zowel de Lange Vliet als de Verlegde Vliet verbreden om de aanvoer van water te verbeteren. De Lange Vliet wordt over een lengte van circa 60 meter verbreed (circa vijf meter) en verdiept. De Verlegde Vliet wordt verdiept en verbreed over een lengte van circa 25 meter. Om een natuurlijke oever te creëren komen er langs het water begroeide schanskorven, zoals die ook nu aanwezig zijn. Daar waar beschoeiing aanwezig is langs percelen in eigendom van een particulier, wordt het type oeverbescherming in overleg met de eigenaar bepaald.
De wandelroutes aan de westkant van de Lange Vliet blijven behouden. De brug van de ijsclub wordt als mogelijk terug geplaatst na de werkzaamheden. Indien dit niet mogelijk is, zal het waterschap in overleg treden met de ijsclub en de gemeente hoe de ontsluiting van de ijsclub geborgd kan worden.

4. Bypass

Parallel aan de Verlegde Vliet wordt een open watergang (bypass) aangelegd. Deze bypass verbindt de maalvliet van de Koekoek met de Verlegde Vliet en de Groote Kerkvliet door middel van een nieuw aan te leggen stuw en inlaatduiker. Met de bypass wordt de benodigde extra aanvoercapaciteit voor de KWA+ gerealiseerd. Daarnaast is het met de bypass mogelijk om bij piekafvoer water vanuit de Vlist, via de Groote Kerkvliet, naar gemaal De Koekoek af te voeren. Bij de realisatie van de bypass wordt een lengtesloot over de lengte van het perceel gedempt.

5. Landbouwbruggen

Er komen twee landbouwbruggen over de watergang van de bypass. Hiermee is na de werkzaamheden het onderhoudspad op de kade langs de maalvliet van de Koekoek bereikbaar.

6. Versterken kade

Uit een toetsing is gebleken dat de bestaande kade binnen het projectgebied niet voldoet aan de nieuwe wettelijke veiligheidsnormen. Daarom is het nodig deze te versterken. Dit doen we door een stevige nieuwe beschoeiing te plaatsen langs de kade. Deze beschoeiing werd sowieso al geplaatst als onderdeel van de maatregelen om de extra wateraanvoer te realiseren.

In bijlage 1 is een referentieontwerp terug te vinden, deze zal samen met de contracteisen voor de aannemer het uitgangspunt vormen voor de verdere uitwerking van de maatregelen.

[2] Dit zijn kunststofmatten verstevigd met staaldraad en betonblokken die achter stuwen en onder bruggen worden geplaatst om eventuele erosie van de bodem door hogere stroomsnelheden te voorkomen.

1.5 Effecten van het plan

Het beoogde effect van het plan is om de waterdoorvoer te vergroten en opstuwing van water te verminderen. Zo kan verzilting in West-Nederland tegen worden gegaan.

Watertekort
Met de realisatie van de maatregelen wordt het mogelijk om tijdens de inzet van de KWA extra water door te voeren. Zo kan er in tijden van extreme droogte op robuuste wijze extra zoetwater aan West-Nederland worden geleverd.

Wateroverlast
Het huidige westelijke hoofdwatersysteem kent weinig flexibiliteit. Door de bypass die een verbinding tussen de Vlist en gemaal de Koekoek mogelijk maakt, ontstaat er een nieuwe afvoerroute voor het westelijk watersysteem. Hierdoor wordt het watersysteem robuuster en klimaatbestendiger en krijgt het waterschap meer sturingsmogelijkheden bij dreigende wateroverlast.

Door de werkzaamheden verschuift één van de peilscheidingen van de Slangeweg naar de voetgangersbrug ten zuiden van Dorp 6a. Met deze nieuwe peilscheiding wordt het mogelijk om tijdens de KWA+ het waterpeil in de polders achter deze stuw apart in te stellen. Hierdoor wordt in de achterliggende polders wateroverlast, ten gevolge van het hogere KWA-peil, voorkomen.

Door het versterken van de kade, zal de kade voor de komende 30 jaar voldoen aan de veiligheidseisen van stabiliteit zoals verwoord in de leidraad ‘Toetsen op veiligheid regionale waterkeringen’.

Peilbesluit
Door het verschuiven van de peilscheiding daalt over dit stukje watergang het peil met vijf centimeter. Deze peilwijziging wordt vastgelegd in het peilbesluit. Vanwege het beperkte effect op het peil en de omgeving[3] wordt deze peilwijziging gecombineerd met andere kleinschalige peilwijzigingen in de regio opgepakt.

Ecologische en chemische kwaliteit
De maatregelen hebben geen significante invloed op de chemische kwaliteit van het water in de Lopikerwaard. De maatregelen hebben een licht positieve invloed op de ecologische kwaliteit omdat er een faunapassage voorzien is onder de nieuwe brug in de Slangeweg. Deze passage zou in de toekomst ook gebruikt kunnen worden door otters, waarvan verwacht wordt dat ze de komende jaren zullen gaan voorkomen in de Lopikerwaard. De ecologische en chemische kwaliteit van het water in West-Nederland verbetert door de te treffen maatregelen doordat er minder verzilting plaats vindt.

1.6 Effecten en gevolgen voor de omgeving en te treffen voorzieningen

1.6.1 Ruimtelijke inpassing en grondverwerving

De gronden, benodigd voor de realisatie van de maatregelen, zijn in eigendom van het waterschap, Staatsbosbeheer, de gemeente en een particulier.

Het waterschap streeft ernaar, daar waar extra wateroppervlak wordt gecreëerd, dit in eigendom te krijgen omdat zij de huidige hoofdwatergang ook in eigendom heeft. Hierbij wordt gezocht naar een oplossing die voor alle partijen acceptabel is. De

[3] De peilwijziging heeft geen effect op de grondwaterstand van de bebouwing omdat er andere watergangen dichterbij de bebouwing liggen (waarvan het peil niet gewijzigd wordt) die de grondwaterstand aldaar beïnvloeden.

afspraken worden in een overeenkomst en notarieel vastgelegd. Uitgangspunt is overeenstemming op vrijwillige basis.

Een deel van de grond, waar de watergang verbreed moet worden en de monding van de bypass komt, is in eigendom van Staatsbosbeheer. Het waterschap is voornemens deze grond van de Staatsbosbeheer te kopen en de aanwezige natuur die onderdeel is van Natuurnetwerk Nederland (NNN) te compenseren conform de provinciale verordeningen omtrent compensatie NNN. Daar waar het waterschap de bypass wil realiseren, is de grond grotendeels in eigendom van een particulier. Er worden gesprekken gevoerd om dit stuk grond te verwerven.

Daarnaast wil het waterschap de onderdoorgang onder de Slangeweg verbreden om zo meer waterdoorvoer mogelijk te maken. Hiervoor is het nodig de duiker te vervangen door een brug. Het waterschap is met de gemeente in gesprek over de vervanging. Het waterschap is voornemens de grond die vergraven wordt tot water te verwerven. Het eigendom van de nieuwe brug zal bij de gemeente liggen, als wegbeheerder.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen gronden die het waterschap wil verwerven omdat ze onderdeel uitmaken van de maatregelen en gronden die tijdelijk nodig zijn om het project uit te kunnen voeren, bijvoorbeeld een werkterrein en werkstroken. Voor inrichting van de tijdelijke terreinen wordt in overleg getreden met de grondeigenaar. Na de uitvoering van het project worden deze gronden herstelt in de oorspronkelijke staat en weer in gebruik gegeven aan de eigenaar.

In bijlage B is een kaart opgenomen met de gronden die het waterschap voor dit project voornemens is te verwerven. Daarnaast zijn de gronden opgenomen waarvan nu al bekend is dat ze beoogd zijn als werkterrein.

1.6.2 (Mede-)gebruik van het projectgebied

Het projectgebied wordt tevens gebruikt voor recreatief gebruik in de vorm van wandel-, kano- en schaatsroutes. Daarnaast vindt op de waterkeringen agrarisch medegebruik plaats door het weiden van schapen. Na realisatie van de maatregelen is dit (mede)gebruik onveranderd.

1.6.3 Omgevingsonderzoeken en te treffen voorzieningen

In het kader van de uit te voeren werkzaamheden zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Hieronder is per onderzoek de conclusie opgenomen.

<u>Flora en fauna</u>
Er is in het gebied een bureaustudie naar de aanwezige flora en fauna uitgevoerd, met aansluitend een veldbezoek met habitatgeschiktheidsbeoordeling. Wat betreft beschermde soorten bleek ter plaatse van de maatregelen mogelijk een effect op de heikikker. Daarom is in 2019 aanvullend soortgericht onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft geen waarnemingen van heikikkers opgeleverd. De conclusie is dat de heikikker ter plaatse niet meer voorkomt. Hiermee is het projectgebied niet verdacht op beschermde flora en fauna en worden geen verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming overtreden. De aannemer die het werk gaat uitvoeren zal werken met ecologische werkprotocollen die de unie van waterschappen heeft opgesteld.

Archeologie en cultuurhistorie
Er heeft een archeologisch vooronderzoek plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat er geen verplichting geldt voor archeologisch vervolgonderzoek. Ondanks een vrijstelling voor archeologisch onderzoek is altijd de kans aanwezig dat archeologische resten worden aangetroffen tijdens werkzaamheden. Voor dergelijke vondsten bestaat een wettelijke meldingsplicht. Voor de realisatie van de bypass wordt op een perceel een lengtesloot gedempt, dit heeft effect op het karakter van de verkavelingsstructuur.

Niet Gesprongen Explosieven
Er is een studie uitgevoerd naar het risico op niet gesprongen explosieven ter plaatse van de werkzaamheden. Hieruit is gebleken dat het projectgebied niet verdacht is op de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven.

1.7 Uitvoering van het werk

1.7.1 Planning
In de eerste helft van 2020 vindt de aanbesteding aan de aannemer plaats, waarna de aannemer naar verwachting begin 2021 met de uitvoering gaat starten. Het streven is om het werk in de eerste helft van 2022 af te ronden.

1.7.2 Uitvoeringsaspecten
Op basis van dit projectplan wordt een contract opgesteld. In dit contract staan de werkzaamheden voor de aannemer functioneel beschreven. De aannemer is verantwoordelijk voor het ontwerp en stelt op basis van de eisen in het contract en het referentieontwerp een Definitief Ontwerp op. Op basis van dit ontwerp zullen de vergunningen worden aangevraagd. De aannemer werkt bij alle handelingen volgens de wettelijk geldende bepalingen en de specifieke randvoorwaarden die in het contract zijn opgenomen.

In overleg met de eigenaren worden de werkzaamheden besproken en de beste wijze van uitvoering bepaald.

De huizen in de directe nabijheid van de werkzaamheden worden gemonitord tijdens de uitvoering om schade te voorkomen. Overlast voor omwonenden wordt zoveel mogelijk beperkt. Woningen zullen bereikbaar blijven en wegafsluitingen worden voorkomen. Het waterschap zal ook rekening houden met de bereikbaarheid van de verschillende (vervoers)bedrijven. Er blijft tijdens de werkzaamheden doorgang voor alle typen verkeer, waarbij wel enige vertraging kan optreden doordat er een lagere maximum snelheid wordt gehanteerd en er mogelijk een verkeerregelinstallatie[4] wordt ingezet.

Tijdens de werkzaamheden zijn de parkeerplaats bij de Slangeweg, schaatsroutes en kanoroutes tijdelijk afgesloten. Het waterschap streeft ernaar alle wandelpaden open te houden tijdens de werkzaamheden. Met de partijen die een recht van overpad hebben over de kade, neemt het waterschap contact op om een passende oplossing te zoeken wat betreft de bereikbaarheid tijdens de werkzaamheden. Met de beheerorganisaties van de routes wordt afgestemd hoe een alternatieve route, of indien dit niet mogelijk

[4] Hierbij wordt een weghelft afgesloten en worden de verkeersstromen uit beide richtingen beurtelings doorgelaten middels stoplichten.

blijkt een tijdelijke afsluiting, duidelijk en tijdig gecommuniceerd kan worden aan de gebruikers.

1.8 Beheer en onderhoud

Toekomstig beheer en onderhoud aan de watergangen en kunstwerken valt onder de verantwoordelijkheid van het waterschap. Beheer en onderhoud van de landbouwbruggen komt bij de perceeleigenaar te liggen en beheer en onderhoud van de verkeersbrug blijft bij de gemeente. Beheer en onderhoud van de beschoeiingen is voor aanliggende eigenaar, indien de beschoeiingen geen constructief onderdeel van een regionale waterkering zijn. Het dagelijks beheer van de waterkering (bijvoorbeeld maaien en onderhoud aan groen) ligt bij de perceeleigenaar. Het waterschap is verantwoordelijk voor het op hoogte en sterkte houden van de waterkering.

1.9 Communicatie

1.9.1 Belanghebbenden

Belanghebbenden in dit project zijn de direct aanwonenden, partijen met een recht van overpad door het projectgebied, Staatsbosbeheer, gemeenten Lopik en Krimpenerwaard, de provincies Zuid-Holland en Utrecht, coöperatie dorp66, IJsclub Nooit Gedacht, Klankbordgroep KWA+[5], Recreatie Midden Nederland, Sportvisserij belangen Delfland (SVBD), en weggebruikers van de Slangeweg. Onder weggebruikers worden onder andere de inwoners van Polsbroek, (vervoers)bedrijven, hulpdiensten en de afvalverzameling verstaan.

1.9.2 Communicatie tot op heden

Om de omgeving op de hoogte te stellen van de plannen is er in juni 2019 een nieuwsbrief gestuurd naar de eigenaren binnen het projectgebied en de kern Polsbroek. Daarnaast is, om de belangrijkste aandachtspunten vanuit de omgeving inzichtelijk te krijgen, met verschillende stakeholders gesproken:

- Gemeente Krimpenerwaard;
- Gemeente Lopik;
- Provincie Utrecht;
- Provincie Zuid-Holland;
- Staatsbosbeheer;
- IJsclub Nooit Gedacht;
- Direct aanwonenden.

Deze stakeholders hebben hun wensen uitgesproken. Deze wensen zijn zorgvuldig bekeken en hier is voor de uitvoering van het project rekening mee gehouden.

Bij de ter inzage legging van dit projectplan is een brief gestuurd naar de eigenaren binnen het projectgebied en de kern Polsbroek om hen te wijzen op de publicatie van het ontwerp-projectplan en de aanwezigheid van een videopresentatie over de plannen op de website van het waterschap.

1.9.3 Verdere communicatie

Ook na de vaststelling van het projectplan wil het waterschap de omgeving op de hoogte houden over het project. Zo wordt er nog een (online) bewonersavond georganiseerd voor de start van het project en streven wij naar een laagdrempelig

[5] Vervult bij de plannen van de KWA+ in de Lopikerwaard, de rol van adviseur tussen waterschap en gebied. Bevat afgevaardigden van: agrariërs, LTO en de Agrarische Natuurvereniging. Gebiedscommissie Utrecht-West en Werkgroep Behoud Lopikerwaard zijn agendalid.

contact tussen het waterschap/aannemer en de omgeving. Tijdens de uitvoering wordt een wekelijks inloopmoment georganiseerd waar zaken kunnen worden aangekaart en vragen kunnen worden gesteld door omwonenden en andere belanghebbenden. Zo kunnen signalen uit de omgeving snel opgepakt worden.

1.9.4 Contactpersoon waterschap

De omgevingsadviseur van het project, Miriam Duijkers is beschikbaar voor vragen en opmerkingen over dit plan per e-mail miriam.duijkers@hdsr.nl of op telefoonnummer 030 634 5758).

2 Deel II: Verantwoording

2.1 Toetsing van het project aan de wettelijke kaders

2.1.1 Waterwet

De Waterwet is gericht op het voorkomen en – waar nodig – beperken van overstromingen, wateroverlast en watertekort. Deze toepassing van de Waterwet vindt in samenhang plaats met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen. Bovendien is de samenhang met maatschappelijke functies van watersystemen van belang bij de toepassing van de Waterwet.

Het voorliggende plan is gericht op het voorkomen van een tekort aan zoetwater waardoor verzilting van inlaatwater en kwel in West-Nederland wordt tegengegaan en schade aan kwetsbare teelten en natuur wordt voorkomen. Dit draagt bij aan het beperken van watertekort en het verbeteren van de waterkwaliteit. Hiermee voldoet dit projectplan dus direct aan de Waterwet.

2.1.2 Waterverordening HDSR 2009 en Uitvoeringsbesluit

Onderdeel van dit plan is het versterken van een deel van de regionale waterkering. De regionale waterkeringen zijn aangewezen in artikel 2.1 van de Waterverordening Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2009. In het bijbehorende Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland van september 2014 is bepaald dat de regionale waterkeringen uiterlijk voor 2022 op orde moeten zijn.

2.2 Toetsing aan de beleidskaders van het waterschap

2.2.1 Deltaplan Zoetwater

De deltabeslissing Zoetwater en het bijbehorend Deltaplan Zoetwater dragen eraan bij dat Nederland ook in de toekomst in drogere perioden over voldoende zoetwater beschikt, voor een aantrekkelijke leefomgeving en een sterke economische positie. Verspreid over Nederland zijn maatregelen nodig voor zuinig gebruik, vasthouden, bergen en aanvoeren van zoetwater. Voorliggend projectplan levert een bijdrage aan een van de afgesproken maatregelen in het Deltaplan Zoetwater en wordt volledig gefinancierd vanuit het Deltaprogramma. Zie voor meer informatie www.deltaprogramma.nl.

2.2.2 Waterakkoord

Na afronding van het totale project KWA+ (Capaciteitsuitbreiding Klimaatbestendige wateraanvoer Midden-Nederland) zal het Waterakkoord Kleinschalige Wateraanvoervoorzieningen Midden- Holland 2017 tussen Hoogheemraadschap van Rijnland en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden worden herzien, zodat deze overeenkomt met de aanpassingen die voor het project zijn doorgevoerd in het watersysteem.

2.2.3 Green Deal

Zowel de Rijksoverheid als de betrokken waterschappen hebben duurzaamheid (in opdrachtverlening) hoog in het vaandel staan. Voor de waterschappen is dit onder meer opgenomen in de ‘Green Deal’. Het project KWA+ werkt volgens deze uitgangspunten, met onder meer aandacht voor zuinig omgaan met energie/grondstoffen, bescherming van natuur, adequaat ruimtegebruik, aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en doelmatige investeringen.

2.2.4 Legger

Naar aanleiding van dit projectplan dient de Legger oppervlaktewateren en Legger waterkeringen van het waterschap te worden gewijzigd. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. In de legger staan ook de zogeheten kunstwerken vermeld zoals gemalen, sluizen, stuwen, duikers en bruggen. De legger is daarnaast bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van het onderhoud en de instandhouding van de waterstaatswerken.

2.3 Verantwoording van de keuzes in het project

Er zijn voor het waterschap meerdere mogelijkheden om doelstellingen te bereiken. Naast de voorkeursvariant zijn verschillende varianten onderzocht die in deze paragraaf worden beschreven. De vervanging van de brug in de Slangeweg en de verbreding en verdieping van de Lange Vliet en het meest westelijke stukje van de Verlegde Vliet is in alle varianten opgenomen.

2.3.1 Variant 1: de Verlegde en Lange vliet worden verdiept en verbreed

In deze variant wordt naast de Lange Vliet ook de volledige Verlegde Vliet verdiept en verbreed.

2.3.2 Variant 2: bypass Verlegde Vliet in leiding

In deze variant wordt in plaats van het vergroten van de capaciteit van de Verlegde Vliet, de huidige Verlegde Vliet grotendeels gehandhaafd en wordt de capaciteitsvergroting gerealiseerd door het aanleggen van een parallelle leiding als bypass. Deze leiding kan ook in tegenovergestelde richting gebruikt worden waardoor het waterschap meer sturingsmogelijkheden krijgt bij dreigende wateroverlast.

2.3.3 Variant 3: bypass Verlegde Vliet in watergang

Deze variant is vergelijkbaar met variant 2, alleen wordt de bypass niet in een leiding gerealiseerd maar als open watergang. In deze variant is grondaankoop nodig en wordt een lengtesloot gedempt.

2.3.4 Variant 4: peilscheiding in Verlegde Vliet

In deze variant vindt vergroting van de afvoercapaciteit plaats door verbreding en verdieping van de gehele Verlegde Vliet. De verbinding tussen de Groote Kerkvliet en de maalvliet van de Koekoek wordt gerealiseerd door in de Verlegde Vliet een peilscheiding aan te brengen waardoor binnen het bestaande profiel van de watergang, de bypass wordt gerealiseerd. Een verdeelwerk is dan niet meer nodig en stuw Groote Kerkvliet blijft gehandhaafd. Aan de westzijde van de Verlegde Vliet komt een extra stuw. Op de peilscheiding legt het waterschap een nieuw looppad aan.

2.3.5 Afweging varianten

Om de varianten te kunnen beoordelen is een multicriteria-analyse uitgevoerd. Er is op verschillende aspecten getoetst omdat deze mogelijk een onderscheidende rol hebben. De aspecten waarop is getoetst zijn: kosten, cultuurhistorie en landschap, archeologie, veiligheid, flora en fauna, kabels en leidingen, verkeer, duurzaamheid, uitvoering, omgevingsgevoeligheid, hinder tijdens uitvoering, functioneren watersysteem en risico’s.

Variant 3 is als beste beoordeeld. Variant 1 scoorde met name lager omdat in deze variant geen extra afvoermogelijkheid naar de Koekoek zit. Variant 2 is complexer qua uitvoering, minder duurzaam en aanzienlijk duurder. Variant 3 is relatief duurzaam, draagt bij aan een robuuster watersysteem en vraagt een relatief lage investering. Variant 4 scoorde het laagste van alle varianten door de hoge kosten, aanzienlijke hinder voor de omgeving en beperkte duurzaamheid.

2.4 Benodigde vergunningen en ontheffingen

Het waterschap zorgt, indien nodig, voor de volgende aanvragen van vergunningen en ontheffingen bij bevoegde gezagen:

- Wijziging Bestemmingsplan. Uit een planologische scan blijkt dat de voorgenomen maatregelen strijdig zijn met de vigerende bestemmingsplannen. Er is een ruimtelijke procedure nodig (wijziging bestemmingsplan), om de activiteiten passend te maken.
- Omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is een vergunning voor bouwen en ruimte. Voor de bouw van de verkeersbrug en de stuwen en voor het uitvoeren van werk / werkzaamheden zoals dempen, graven en afdammen is een omgevingsvergunning nodig van de gemeente Lopik en Krimpenerwaard.
- Wet Natuurbescherming; de aannemer die het werk gaat uitvoeren zal werken op basis van ecologische werkprotocollen die het waterschap heeft opgesteld. Omdat uit onderzoeken is gebleken dat er geen kwetsbare flora en fauna aanwezig is in het projectgebied, zal hiermee voldaan worden aan Wet Natuurbescherming
- Ontgrondingenvergunning: Mogelijk is voor het afgraven van de bodem en het verbreden van watergangen een Ontgrondingenvergunning nodig. Indien nodig zal deze aangevraagd worden bij het bevoegd gezag (provincie Utrecht en/of provincie Zuid-Holland).

Naast de definitieve vergunning kunnen ook enkele tijdelijke vergunningen nodig zijn. De tijdelijke vergunningen worden door de aannemer aangevraagd. Hij beschikt over de relevante informatie die bij deze aanvragen moet worden aangeleverd. Denk hierbij aan vergunningen, meldingen en toestemmingen met betrekking het tijdelijk bemalen/lozen, grondstromen en stremmingen van (vaar)wegen. De feitelijke lijst met uitvoeringsvergunningen zal afhangen van de gekozen uitvoeringswijze door de aannemer.

2.4.1 Kabels en leidingen

Er zijn al diverse onderzoeken uitgevoerd om de aanwezige kabels en leidingen binnen het projectgebied zoveel mogelijk in beeld te brengen. Er zijn KLIC-gegevens opgevraagd, er zijn gesprekken gevoerd met de desbetreffende beheerders en er zijn diverse proefsleuven gegraven om de exacte ligging te bepalen. Er is een grote bundel aan datakabels aanwezig, die de grote datastroom tussen Rotterdam en Utrecht mogelijk maakt. Er is tijdens de uitvoering extra aandacht om hier zorgvuldig mee om te gaan. De aannemer zal de gesprekken met de beheerders overnemen en de uitvoering met hen afstemmen. De verwachting is dat de bestaande afnemers ten tijde van de uitvoering geen hinder ondervinden bij het verleggen van kabels en leidingen.

3 Deel III: Rechtsbescherming

3.1 Procedure projectplan

3.1.1 Zienswijze in de ontwerpfase

Het ontwerp-projectplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen van 23 april 2020 tot en met 3 juni 2020. Belanghebbenden hebben tijdens deze periode hun zienswijze over het ontwerp-projectplan mondeling of schriftelijk kenbaar kunnen maken aan het waterschap. Tijdens deze periode zijn vijf zienswijzen kenbaar gemaakt.

3.1.2 Definitieve vaststelling projectplan

De zienswijzen zijn door het waterschap in behandeling genomen. Als een zienswijze gegrond is geacht, is het ontwerp-projectplan daarop aangepast. Alle zienswijzen zijn met de beantwoording gebundeld in een inspraaknota. Het projectplan is samen met de inspraaknota door het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden vastgesteld conform het mandaatbesluit van het Algemeen Bestuur.

3.1.3 Beroep na definitieve vaststelling projectplan

Na vaststelling van het projectplan door het college van dijkgraaf en hoogheemraden kan een belanghebbende die ook een zienswijze heeft ingediend op het projectplan beroep instellen, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Hij dient daartoe binnen zes weken na de bekendmaking beroep in te stellen bij de rechtbank.

Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het projectplan waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van dit projectplan. Het beroep kan ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Op de vaststelling van dit projectplan is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift van alle gronden van het beroep kenbaar moeten worden gemaakt. Na afloop van de beroepstermijn van zes weken kunnen geen beroepsgronden meer worden ingediend.

Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd van € 178,- voor een natuurlijke persoon en € 354,- voor een rechtspersoon.

3.1.4 Voorlopige voorziening

Aangezien het instellen van beroep geen schorsende werking heeft (dat wil zeggen dat het projectplan direct in werking treedt), kan een verzoek om voorlopige voorziening (schorsing) worden ingesteld indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen dat vereist. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, op het bovengenoemde adres. Een voorwaarde hiervoor is dat ook beroep wordt ingesteld.

Voor het verzoek tot voorlopige voorziening is opnieuw griffierecht verschuldigd van € 178,-- voor een natuurlijke persoon en € 354,-- voor een rechtspersoon.

3.1.5 Nadeelcompensatie

Bij schade die het gevolg is van een rechtmatig genomen besluit of rechtmatig feitelijk handelen, kunnen belanghebbenden op grond van artikel 7.14 Waterwet en de Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2020 een verzoek tot schadevergoeding indienen. Een belanghebbende komt voor een vergoeding in aanmerking, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste hoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins verzekerd is. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de schade.

Bijlage A: Referentieontwerp

Bijlage B: Grondzakenkaart